

Keskkonnahoidlikud nõuded puhastustoodetele ja -teenustele

2022. aastal jõustus [keskkonnaministri määrus nr 35](#), mille eesmärk on suunata hankijaid seadma riigihangete alusdokumentides (RHAD) keskkonnahoidlikke kriteeriume.

Puhastustooted ja -teenused (CPV: 90910000-9; 39800000-0) on **regulaarsed professionaalsed siseruumide puhastusteenused** kontorites, sanitaarruumides ning teistes avalikes ruumides; **klaaspindade puhastamine**, milleni pääseb eriseadmete või -masinate abita; **keskkonnahoidlikud puhastusvahendid ja puhastustarvikud**. **Regulaarne professionaalne puhastusteenus** on selline, mida osutatakse vähemalt kord kuus (v.a regulaarne vähemalt korra 3 kuu jooksul toimuv klaaspindade puhastamine). Puhastustooted ja -teenused **ei ole** desinfitseerimine ning sanitaarpuhastus, mille käigus kasutatakse EL määruse nr 528/2012 kohaldamisalasse kuuluvaid biotsiide.

Määruse nr 35 [lisas 2](#) on sätestatud **kohustuslikud kriteeriumid** puhastusteenustele, mida RHAD peab sisaldama:

1. Pakkuja pädevus ja kogemus kõvale pinnale mõeldud puhastusvahendite kasutamiseks

Selgitus: Kriteerium tuleb sätestada kvalifitseerimise tingimusena, vastavustingimuse kehtestamine pole põhjendatud.

Kvalifitseerimise tingimus: Pakkujal peab olema kogemus puhastusainete kasutamisel, millele on antud EL-i kõvade pindade puhastamise vahendite ökomärgis või muu standardi EN ISO 14024 I tüüpi ökomärgis, mis on EL-is ametlikult tunnustatud. Pakkuja nimetab vähemalt ühe hanketeate avaldamise kuupäevale eelneva kolme aasta jooksul täidetud lepingu, mille täitmisel kasutati ökomärgisega puhastusainet. Pakkuja esitab lepingu kohta järgmise teabe: lepingu eseme kirjeldus; kasutatud puhastusained; tellija kontaktandmed.

2. Pakkuja pädevus ja kogemus personali pädevuse suurendamiseks keskkonnateemadel

Eesmärk: Puhastusteenindajate koolitamine on vajalik, et puhastusteenindajad oskaksid puhastamisel kasutada tarvikuid ja puhastusaineid säästlikumalt ja tõhusamalt.

Vastavustingimuse sõnastus: Pakkuja kinnitab, et viib enne teenuse osutamise algust teenust osutavale personalile läbi koolituse, mis hõlmab potentsiaalseid keskkonnamõjureid, nagu puhastusaine õige lahjendamine ja doseerimine, reovee kõrvaldamine ja jäätmete liigiti kogumine. Pärast koolituse läbiviimist esitab pakkuja tõendid koolituse toimumise kohta (kuupäev, koolitaja, osalejad, teemad).

3. Pakkuja peab kehtestama hankelepingu täitmiseks tegevuskorra

Eesmärk: Tegevuskorra alusel jälgib ja talletab pakkuja pakkumuses esitatud näitajate (seire) täitmist. Seirega seotud tingimused nõuavad ettevõtjalt hankelepingu täitmise ajaks sisuliselt keskkonnanuhtimissüsteemi loomist, et tagada keskkonnahoiu tulemuslikkuse parenemine lepingu täitmise jooksul.

Vastavustingimuse sõnastus: Pakkuja kinnitab, et kehtestab lepingu täitmise ajaks tegevuskorra, mille alusel ta jälgib ja talletab pakkumuses esitatud näitajate täitmist (seire). Seire miinimumsagedus on 1 täistööpäev vähemalt 4 kuu tagant. Täpsemad andmed, mida seire käigus tuleb talletada, on leitavad [juhendist](#).

Määruse nr 35 lisa 2 on sätestatud ka **soovituslikud kriteeriumid** puhastustoodetele, mida RHAD peavad sisaldama:

1. Puhastusvahendid peavad vastama kõvade pindade puhastamise vahendite ökomärgise kriteeriumitele

Eesmärk: Vähendada soovimatuid keskkonnamõjusid, piirates kahjulikke aineid sisaldavate puhastusvahendite kasutamist ning soodustades seeläbi kontsentreeritumate toodete kasutamist.

Vastavustingimuse sõnastus: Kõik puhastusained peavad vastama kõvade pindade puhastamise vahendite EL ökomärgise kriteeriumitele 1 ja 4. Pakkuja esitab loetelu lepingu täitmisel kasutatavatest puhastusainetest ja dokumendid, mis tõendavad nõuetekohasust. Kõvade pindade puhastamise ained, millele on antud asjaomane EL ökomärgis, on vastavad. Sellisel juhul esitab pakkuja märgise sertifikaadi ja muid täiendavaid tõendeid esitada ei ole vaja. Kui puhastusainel ei ole EL ökomärgist, esitab pakkuja vastavushindamisasutuse või erapooletu audiitori vastavusauditi, mis kinnitab, et toode vastab EL kõvade pindade puhastamise vahendite ökomärgise kriteeriumidele 1 ja 4.

2. Kätepesuseep peab vastama mahapestavate kosmeetikatoodete ökomärgise nõuetele

Eesmärk: Ökomärgise kriteeriumid soodustavad tooteid, millel on väiksem mõju veekeskkonnale ja mis sisaldavad ohtlike aineid väikeses koguses ning mille puhul peaks tänu pakendihulga vähendamisele tekkima jäätmeid võimalikult vähe.

Vastavustingimuse sõnastus: Kätepesuseep peab vastama mahapestavate kosmeetikatoodete EL ökomärgise nõuetele, mis on kehtestatud Euroopa Komisjoni otsusega 2014/893/EL või otsusega 2021/1870. Pakkuja esitab loetelu seepidest ja dokumendid, mis tõendavad seepide nõuetekohasust. Seep, millel on EL mahapestavate kosmeetikatoodete ökomärgis või kosmeetikatoodete ja loomahooldustoodete ökomärgis, vastab tingimusele. Sellisel juhul esitab pakkuja märgise sertifikaadi ja muid täiendavaid tõendeid esitada ei ole vaja. Kui seebil ei ole ökomärgist, esitab pakkuja vastavushindamisasutuse või erapooletu audiitori vastavusauditi, mis kinnitab, et seep vastab ökomärgise kriteeriumidele.

3. Pehmepaberist tooted peavad vastama ökomärgise või Euroopa standardiorganisatsiooni standardile

Eesmärk: Edendada energiatõhusat tootmist, mis aitab vähendada selliste ainete heidet, mis põhjustavad veekogude eutrofeerumist, atmosfääri hapestumist ja kliimamuutusi, ning piirata ohtlike ainete kasutamist pehmepaberi tootmisel.

Vastavustingimuse sõnastus: Kõik pehmepaberist tooted peavad vastama EN ISO 14024 I tüüpi ökomärgise või muu samaväärse Euroopa standardiorganisatsiooni standardile. Pakkuja esitab loetelu lepingu täitmisel tarnitavatest toodetest koos tõenditega, mis kinnitavad vastavust EN ISO 14024 I tüüpi ökomärgise või samaväärse Euroopa standardiorganisatsiooni standardile. Kui pakkuja tõendab vastavust ökomärgisega, esitab pakkuja märgise sertifikaadi ja muid täiendavaid tõendeid esitada ei ole vaja. Kui pehmepaberist tootel ei ole ökomärgist, esitab pakkuja vastavushindamisasutuse või erapooletu audiitori vastavusauditi, mis kinnitab, et toode vastab samaväärse Euroopa standardiorganisatsiooni standardile või ühele EN ISO 14024 I tüüpi ökomärgise nõuetele.

Lisaks on määruse nr 35 lisa 2 sätestatud **soovituslikud kriteeriumid** puhastusteenustele ja -toodetele, mida võivad RHAD sisaldada:

Kriteerium	Eesmärk
Puhastusteenus ja -toode: Tekstiilist puhastustarvikud on mikrokiust või vastavad EL ökomärgise nõuetele	Mikrokiust puhastuslapiga on võimalik koristada pindu kiiremini ja kemikaale kasutamata. ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid on seotud keskkonnahoidlikkusega: säästvam kiutootmine, vähem saastav tootmisprotsess, ohtlike ainete piiratud sisaldus, katsetes kontrollitud vastupidavus.
Puhastustoode: Vähemalt 50% tekstiilist käterättidest vastavad ökomärgise nõuetele	ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid on seotud keskkonnahoidlikkusega: säästvam kiutootmine, vähem saastav tootmisprotsess, ohtlike ainete piiratud sisaldus, katsetes kontrollitud vastupidavus.